GEKOMEN 20 APR. 2021

[redacted]

Gemeenteraad van Lingewaard,

Postbus 15, 6680 AA Bemmel

Huissen, 18 april 2021

Geachte Gemeenteraad,

Hierbij maken wij gebruik van de kans een zienswijze in te dienen omtrent zowel het ontwerp Ontwerpbestemmingsplan NL.IMRO.1705.270-ON01 en Besluit vormvrije m.e.r. beoordeling, zoals gepubliceerd 10 maart j.l. in Gemeentenieuws en Gemeenteblad 2021, 68355.

Wij zijn bewoners van de [redacted] en zijn daardoor direct belanghebbende aangaande de voorgenomen plannen. Wij menen dat onze leefomgeving en woongenot significant negatief worden beïnvloed, indien de huidige aanwezige tunnelteelt (teeltondersteunende voorzieningen) mag worden aangepast naar kassenteelt; onze belangen worden onevenredig geschaad.

In de volgende toelichting zien wij verschillende aspecten anders dan in het ontwerp wordt beschreven of onderbouwd. Stikstof, fijnstof, lichthinder, geluidhinder, bestrijdingsmiddelen, verkeershinder, verkeersveiligheidsaspecten, effecten op voorkomende fauna, de essentiële rol van de Bergerdensestraat als corridor naar Park Lingezegen, Rijkerswoerdse plassen, Elst en Arnhem - Zuid (als recreatie, fiets en wandelroute) zullen worden toegelicht.
Aangezien het naar onze mening ingrijpende wijzingen betreft kan een (volledige) m.e.r. beoordeling niet achterwege blijven en kan het ontwerp bestemmingsplan en besluit vormvrije m.e.r. niet in huidige vorm worden goedgekeurd. Daarbij is het (bouw)plan van de kas(sen) niet bekend, waardoor er onduidelijkheden zijn t.a.v. hoogte, energievoorziening, plan van bouw, geluid, luchtkwaliteit, parkeergelegenheid, ontsluiting etc, etc.

Specifieke aandacht voor omwonenden lijkt in het onderhavige plan geen enkel gewicht te dragen. Er is geen overleg met bewoners geweest, terwijl aan alle andere belanghebbenden is gedacht en ook input is gevraagd (zie 7.1 Vooroverleg). Met dit ontwerp bestemmingsplan lijkt de gemeente de belangen van bewoners te (willen) negeren.
Ook wordt bij dit ontwerp bestemmingsplan niet gekeken of er strijdigheden zijn met het ruimtelijk kwaliteitsbeleid of voor zover het Bergerden betreft, het 'Beeldkwaliteitsplan' als kader voor de welstandstoets – relevant voor te beschouwen beleid.

In het volgende staan passages van het ontwerpbestemmingsplan cursief weergegeven. Onze reactie is normaal weergegeven.

Bouwen
Kassen en facilitaire gebouwen zijn uitsluitend toegestaan indien en voor zo ver de afstand tot een woonbestemming minimaal 30 m bedraagt; teneinde kassen en/of facilitaire gebouwen toe te staan op een afstand kleiner dan 30 m van een woonbestemming, ***mits aangetoond wordt dat***

- *voor de facilitaire gebouwen ten aanzien van het geluid,*
- *voor de kassen ten aanzien van geluid en ten aanzien van de effecten van het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen,*

een aanvaardbaar woon- leefklimaat kan worden gewaarborgd.

Onze eigendommen [redacted] liggen binnen deze 30 m afstand. [redacted] kent de woonbestemming. Het gaat dus niet alleen om afstand naar een woning maar om de afstand naar woonbestemming (incl. tuin en bijgebouwen etc, etc.).

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 10.1 kan slechts worden verleend, mits:

- *de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;*
- *het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad;*
- *er sprake is van een zorgvuldige landschappelijke inpassing.*

Aan alle voorwaarden dienen te worden voldaan en niet aan één of enkele.

1. Locatie

- In tegenstelling tot andere (zuidelijker gelegen) percelen in gebied Bergerden is onderhavig noordelijk plangebied volledig anders gesitueerd. Het hier bedoelde plangebied is omgeven door een niet te verwaarlozen hoeveelheid burgerwoningen. Nadere aandacht hiervoor is nodig.

Conclusie: De ligging van dit gebied te midden van zoveel woningen rechtvaardigt een grondige afweging van belangen. Dit is niet gebeurd en was de gemeente blijkbaar ook niet van plan. Dat is te betreuren.

2. Belangenafweging

- Uit mondelinge toelichting van de [redacted] van de [redacted] (d.d. 16 April 2021) is opgemaakt door bewoners aan de Hoge Woerd, dat de belanghebbende van dit ontwerpbestemmingsplan [redacted] (eigenaar melkveehouderij) is. [redacted] streeft deze wijziging dus zelf niet na en lijkt blijkbaar geen dringend belang te hebben bij deze bestemmingsplan wijziging.
- Dit is in overeenstemming met eerdere communicatie die [redacted] met omwonenden heeft gehad bij bekendmaking van de plannen aan de Clivia, nl. 1. De percelen zouden niet geschikt genoeg zijn voor kassenteelt (ze zijn feitelijk te smal voor efficiënte exploitatie, zeker tussen de Hoge Woerd en ter hoogte van bedrijf Bejafleur t/m onze woning). 2. De investeringen in de tunnelteelt dienen nog zeker enkele jaren te worden terugverdiend (business case voor aanschaf percelen tunnelteelt). 3. Vanwege andere timing van tunnelteelt ten opzichte van kasteelt is [redacted] in staat gedurende het jaar langere tijd aardbeien te leveren dan bij alleen kasteelt. 4. [redacted] heeft in het recente verleden ook andere percelen op Bergerden aangekocht waarop **wel** kasteelt wordt ontwikkeld. Als aan de Clivia kasteelt logisch(er) was geweest had [redacted] dat meteen nagestreefd of extra andere percelen geschikt voor kasteelt aangeschaft.
- De uitbreiding van kasteelt op onderhavige percelen ligt daarom niet zomaar in de verwachting, zeker niet op een termijn van enkele jaren en er kan dus ook niet al van een scenario kasaardbeienteelt worden uitgegaan.

- **Dus blijft alleen [redacted] over als belanghebbende (met waarschijnlijk slechts financiële overwegingen) bij deze wijziging van het bestemmingsplan.** Een magere en onvoldoende rechtvaardiging.
- Andere belanghebbenden zijn door de gemeente in 7.1 van de toelichting genoemd maar opmerkelijk genoeg is niet met omwonenden gecommuniceerd alsof die er niet toe zouden doen. Aangezien er slechts één belanghebbende lijkt te zijn, die voor dit plan is, is het de vraag of de juiste motieven worden gebruikt in deze procedure. Zeker als - zoals hieronder zal blijken – de belangen van andere omwonenden onevenredig nadelig worden beïnvloed.

Conclusie: De aanleiding en belangenafweging worden niet concreet of juist gemotiveerd en - gezien onderstaande nadere uiteenzetting- leiden onzes inziens tot een duidelijke conclusie dat de belangen van omwonenden onevenredig worden geschaad met dit totaal niet concrete ontwerp m.b.t. tijd en design.

3. Gefaseerde ontwikkeling

*Het oprichten van glastuinbouwkassen is momenteel op basis van het bestemmingsplan niet rechtstreeks mogelijk. De specifieke functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - gefaseerde ontwikkeling', die voor de planlocatie is opgenomen, richt zich op een gefaseerde ontwikkeling van het glastuinbouwgebied Bergerden. De **gefaseerde ontwikkeling heeft als hoofddoel te voorkomen dat de gronden ten zuiden van de Bergerdensestraat, waar het bouwen van glastuinbouwkassen rechtstreeks mogelijk is, onbenut blijven.***

*Het planvoornemen bestaat uit de ontwikkeling van de voormalige huiskavel van de veehouderij Hoeve 30 tot een volwaardig onderdeel van het glastuinbouwconcentratiegebied Bergerden, waarbij binnen het plangebied glastuinbouwkassen en bij glastuinbouw behorende voorzieningen kunnen worden opgericht. **De melkrundveehouderij Hoeve 30 blijft daarbij voorlopig in bedrijf in een geëxtensiveerde vorm** (afhankelijk van de omvang en toename van de glastuinbouwactiviteiten binnen het plangebied).*

- Inmiddels heeft [redacted] onderhavige (noordelijk deel) percelen in productie (tunnelteelt). Er is daarom geen noodzaak op korte termijn deze percelen om te bestemmen. Zolang niet duidelijk is wanneer [redacted] gaat stoppen met melkvee, is er dus geen enkele noodzaak tot andere bestemming op dit moment.
- Aangezien beleid en regelgeving over stikstof immissies en stikstof saldering nog volop in beweging zijn, kan een onduidelijk plan (in dit geval slechts voornemens) zoals blijkt uit de motivatie van de gemeente dan ook niet alvast worden doorgerekend op toekomstige situaties.
- Ook de kwaliteit van het aardgas (indien aardgasgestookte kas) is onbekend omdat niet meer kan worden uitgegaan van vroegere kwaliteit. Dit omdat het aardgas niet meer uit Groningen komt. Tevens is er door de gemeente Lingewaard besloten dat overgegaan dient te worden op andere energiewinning, aangezien de gemeente heeft ingestemd met de bouw van de (zeer ter discussie staande) biomassacentrale ter vervanging van de door meerdere ondernemers eerder geëxploiteerde gascentrale, waarop kassen op onderhavig plan niet eens kunnen worden aangesloten (onvoldoende capaciteit). Een extra individuele energiecentrale is per definitie inefficiënter dan een grotere centrale, wat dus tot relatief meer verbruik en emissies leidt (in strijd met alle klimaatdoelstellingen en doelstelling dat NL in de toekomst 'van het gas af moet' -zeker de meest intensieve gebruikers/sectoren, waaronder glastuinbouw).

De korte afstand tussen de verschillende productielocaties heeft logistieke voordelen. Het aantal lange verkeersbewegingen wordt daarmee beperkt. Vanwege de korte afstand tussen de bestaande productielocaties, heeft het bedrijf de locatie aan de Clivia 4 te Huissen aangekocht.

- Zoals hiervoor reeds beschreven was tunnelteelt hier de meest logische keuze. Er is geen (extra) voordeel dit te benoemen, want de aardbeien uit de tunnelteelt kent deze logistiek al en het argument heeft daarom niets met deze wijziging van de bestemming te maken.

*Naast de bouw van een glastuinbouwkas bestaat het **voornemen** uit het oprichten van ondersteunende voorzieningen. Aan de zijde van de Clivia zal een ondersteunend bedrijfsgebouw worden opgericht ten behoeve van de interne logistiek en de benodigde tuinbouwtechnische installaties. Daarnaast zullen (giet)watervoorzieningen worden aangelegd.*

- Er is geen plan voorhanden, dus deze voornemens geven geen enkel houvast te veronderstellen dat het zo zal gaan. [redacted] heeft geen plan (ingediend) en is dus (nog) geen initiatiefnemer. Wie heeft deze voornemens geuit?

*Binnen de zuidelijke deellocatie bestaat eveneens het **voornemen** om het perceel in te richten als glastuinbouwlocatie.*

- Door wie dan? Wanneer dan? [redacted] gaat dat niet starten en zal nog eerst moeten stoppen met melkvee en zijn grond moeten verkopen. Er is geen motivatie bij het melden van deze voornemens, ze zijn dus geenszins concreet te maken of door te rekenen.

Met de oprichting van stookinstallaties voor de glastuinbouwlocatie gaat een afname in dieraantallen op de veehouderijlocatie gepaard.

- Niet waar, de tunnels staan er al. Het land is al verkocht. Waar gaat die centrale komen dan? Hoe kan de uitstoot van stikstof en fijnstof berekend worden als je niet weet hoe kassen zullen worden verwarmd? Zie ook argumenten hiervoor m.b.t. de gekozen energiebron. Voor de noordelijke planlocatie wordt vandaag geen enkele extra energietoevoer gebruikt, ongeacht de melkveehouder. De gronden zijn al gekocht en er is geen concreet plan voor kassen die doorrekening mogelijk maakt. De huidige doorrekening is ook niet juist en varieert in uitgangspunten (zie verderop).

*De huidige ruimtelijke en economische inzichten leiden ertoe dat de gefaseerde ontwikkeling **kan** worden losgelaten. Op 1 maart 2018 is in het bestuurlijk overleg van de gemeente Lingewaard aangegeven dat het volledige concentratiegebied, zoals opgenomen op de visiekaart behorende bij de 'Structuurvisie Lingewaard 2012-2022' **kan** worden ontwikkeld. Het huidige toekomstperspectief voor Bergerden is geen aanleiding om de gefaseerde ontwikkeling te handhaven.*

- 'Kan' impliceert 'hoeft niet'. Verder is ons het 'huidige toekomstperspectief' onbekend en wordt niet gemotiveerd weergegeven. Elk bestemmingsplan in dit gemengde gebied lijkt met elke wind zomaar weer te worden gewijzigd (bijv. recente wijziging bestemmingsplan **concentratiegebied glastuinbouw** naar **uitbreiding bedrijverterrein** Next Garden – dus hoe belangrijk is intensivering glastuinbouw eigenlijk?). Bestuurlijke planzekerheid blijkt vluchtig - opportunistisch. Volledige ontwikkeling/bezetting van Bergerden/Next Garden is nog zeker niet het geval, fasering blijft belangrijk.
- Uit de Structuurvisie Lingewaard 2012- 2022 is van de herstructurering Glastuinbouw grotendeels niets terecht gekomen. Verwijzen naar dit beleidsplan i.h.k.v .'voorzienbare ontwikkeling' is dan ook niet toepasselijk. Vanwege fasering lag glastuinbouw op onderhavige locatie dus zeker niet in de planning, het was hoogst onzeker.
  Eerst dienen de andere plangebieden van Bergerden te worden ontwikkeld (met welke bestemming dan ook). Daar spelen belangen van burgers/omwonenden nauwelijks een rol voor omgevingsvergunningen.
- Binnen de straatgrenzen van het plangebied (Hoge Woerd, Bergerdensestraat, Hoeve en Clivia) liggen overigens nog meer percelen (anders dan woonbestemming) dan genoemd in het ontwerpplan, die

niet worden meegenomen voor herbestemming en blijven daardoor wel gefaseerd te bestemmen. Is hiervoor een reden en zo ja, welke? Het lijkt willekeurig en veroorzaakt verrommeling in bestemmingen.

Conclusie: Wij stellen dat er geen reden is nu te beslissen over een wijziging van de bestemming van onderhavige percelen. Er zijn enkel vage voornemens, de melkveehouderij blijft nog even, de gemeente hoeft de fasering niet los te laten. Gezien schade aan onze belangen verzoeken wij onderhavig plan niet vast te stellen en er is wel een volledige m.e.r. nodig.

4. Bedrijven en milieu

Gelet op de grote hoeveelheid bedrijven en de functionaliteit van het gebied als bedrijvige omgeving, gericht op intensieve agrarische productie onder glas, kan Bergerden niet worden gezien als een rustige woonomgeving.

- Er wordt een verkeerd beeld geschetst in 4.1 van de relevante afstanden tot omwonenden. In het beleid gaat het om afstanden tot **woonbestemmingen**. In dit ontwerp wordt gewerkt met afstanden tot **bouwvlakken** (woningen) en wordt geen rekening gehouden met invloed van de wijzigingen op tuinen etc. als onderdeel van de woonbestemming. Hierdoor wordt met verkeerde (effect) afstanden rekening gehouden.
- Geen rustige woonomgeving is onzin. De relevante straten in onderhavig gebied Hoeve (30 km/h), Hoge Woerd, (~2,5 m breed, 30 km/h! – laatste stuk doodlopend), Clivia (doodlopend) en Bergerdensestraat zijn juist wel rustig. Ze kennen bestemmingsverkeer en recreatie, er staan paarden en er is recreatieverkeer van paarden, wandelaars en fietsers. Het was een reden hier te gaan wonen. Ruimte, groen en landelijke omgeving, dichtbij Rijkerswoerdse Plassen en Park Lingezegen. Aangezien onze woning relatief dicht aan de straat grenst, ervaren wij enkel serieuze hinder door trillingen en geluid bij zwaarder vrachtverkeer. Zie hieronder bij verkeer.

De Nota geluidsbeleid (2007) stelt eveneens:

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Buitengebied/glastuinbouw	rustig	redelijk rustig	rustig	redelijk rustig

Conclusie: De aanname dat er geen sprake is van een rustige woonomgeving is onjuist. Ook zijn afstanden onjuist weergegeven, het moet gaan om afstanden tot woonbestemming en niet alleen tot bouwvlakken. De daaruit afgeleide aanpassingen voor afstand berekeningen t.b.v. licht, geluid en gewasbescherming en conclusies daarover kunnen daarom geen standhouden.

5. Gewasbescherming

*Er is in het voorliggend plan een afwijkingsbevoegdheid opgenomen, voor het oprichten van glastuinbouwkassen binnen 25 m van een **woonbestemming**, **mits** ter plekke van deze woonbestemming een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geborgd (zie artikel 3.3.3 van de regels). **Om aan te tonen** dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan bijvoorbeeld een locatiespecifiek onderzoek worden verricht. Het bouwvlak, dat in het voorliggend plan wordt aangewezen op kortere afstand van woonbestemmingen, kan daarmee **in eerste instantie alleen voor ondersteunende voorzieningen** (waaronder hemelwateropvang) worden gebruikt, **tenzij** nader onderzoek wordt uitgevoerd **en eventuele specifieke maatregelen** worden genomen.*

- Uit de aangehaalde rechtvaardiging voor een afstand van 25 m gaat de motivatie bij dit ontwerp er ten onrechte vanuit dat dit voldoende kan worden geacht. Namelijk de informatie stelt: "uitgegaan van **minimaal 25 meter** als veilige afstand tussen een tuinbouwkas waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt ..."
- Er is nog geen nader onderzoek uitgevoerd die een aanvaardbaar woonklimaat binnen 25 m - of beter minimaal 25 m - van een woonbestemming aantoont. Dat dit geen belemmering

vormt voor onderhavige besluitvorming is dus niet terecht en voorbarig. Aan alleen ondersteunende voorzieningen heeft een kaseigenaar niets.

- Naast gewasbescherming gebruikt een teler ook andere chemicaliën zoals biociden ter kas ontsmetting. Vanuit de kassen aan de Clivia is in het recente verleden een onaanvaardbare (gezondheidsschadelijke) hoeveelheid formaldehyde vrijgekomen voor bewoners aan de Hoge Woerd. Formaldehyde is nota bene een kankerverwekkende stof. Naast gewasbescherming moet nadere informatie over gebruik van ook andere chemicaliën mee worden genomen in de risico's voor omwonenden. Biociden kennen een andere wet- en regelgeving dan gewasbescherming, dus dat lijkt een omissie in het kader dat is beschouwd voor onderhavig ontwerp.

Conclusie: Dat kan worden geconcludeerd dat leefklimaat voldoende kan worden geborgd, blijkt nergens uit. Er is geen enkel bewijs dat het wel kan. Daarbij komt dat niet alleen gewasbescherming, maar ook gebruik van kasontsmetting (biociden) van belang kan zijn en dat hier geen enkel zicht op is in de onderhavige besluitvorming. Resultaten uit het verleden geven zorg voor de toekomst.

6. Licht

De voorwaarden voor assimilatiebelichting in de glastuinbouw zijn vastgelegd in artikel 3.56 tot en met 3.59 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. ***Complete bovenafdichting is technisch niet haalbaar,*** *onder meer omdat dan problemen ontstaan met de klimaathuishouding (vocht- en temperatuurregeling) in de kas. Lichthinder uit glastuinbouwkassen wordt vanuit de omgeving ervaren als een cumulatie van lichtuitstraling vanuit het gehele glastuinbouwgebied.*

- Dat complete afdichting niet haalbaar is maakt het niet te vermijden dat er lichthinder gaat ontstaan. Ook heeft dit effect op fauna die bij jacht afhankelijk is van het donker.
- Zelfs zijafscherming zorgt nog geregeld voor klachten (Hoge Woerd) omdat dit aandacht vergt en niet automatisch plaatsheeft.
- Er kunnen in de periode van assimilatieverlichting andere klimaat maatregelen worden getroffen, zodat volledige afdekking mogelijk en verplicht wordt. Er is geen onderbouwde reden dat licht moet mogen ontsnappen. Daken gaan niet open in de relevante periode van assimilatieverlichting (te koud en nat).
- Bij (bestaande) tunnelteelt is er geen hinder van verlichting.

Conclusie: Hinder bij omwonenden door assimilatieverlichting van kasteelt is gegarandeerd indien geen volledige afdekking plaatsvindt.

7. Geluid

De definitie van een glastuinbouwgebied is: "*cluster* ***aaneengesloten*** *percelen met overwegend glastuinbouwbestemmingen.", "Destijds is de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied als* ***aaneengesloten*** *cluster van bebouwing verzekerd door deze fasering aan te brengen."*

- Het mogelijk duidelijk zijn dat er hier geen aaneengesloten percelen kassen zijn. Het onderhavige plangebied wordt vrijwel enkel omgeven door woningen.

In het kader van geluid geldt voor het toe te kennen bouwvlak voor het glastuinbouwbedrijf een richtafstand van 30 meter. Deze afstand kan worden verkleind naar 10 m, aangezien kan worden gemotiveerd dat sprake is van een gemengd gebied (zie paragraaf 4.1 Bedrijven- en milieuzonering).

- Niet mee eens, zie punt 4. Het gaat om woonbestemmingen en niet alleen om de woning. Als ik in mijn tuin zit, wil ik ook geen onacceptabel lawaai van (stook) installaties horen: een zeer monotoon continu gebrom (zoals bij de Clivia installaties). Er zijn bij de huidige tunnelteelt geen lawaaierige stookinstallaties of pompen etc aanwezig.

8. Luchtkwaliteit

Het doel van titel 5.2 Wm is om de mensen te beschermen tegen de negatieve gevolgen van luchtverontreiniging op hun gezondheid.

- Naast de beoogde kassen is inmiddels ook op Bergerden een biomassa / houtgestookte energiecentrale aanwezig. De nieuwe kassenuitstoot met extra NO2 en fijnstof zouden daarom wederom een extra belasting van de omgeving betekenen. De in de bijlage bij het ontwerp getoonde berekening geeft geen inzicht in de totale concentraties van alle bronnen van uitstoot voor de gezondheid van omwonenden.
- Bij het RIVM wordt daarover het volgende gezegd: https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-medische-milieukunde-luchtkwaliteit-en-gezondheid/gezondheidseffecten-luchtverontreiniging/luchtkwaliteit-fijn-stof : "Er wordt over het algemeen uitgegaan van een monotone relatie tussen de concentratie fijn stof en gezondheidseffecten, **er is geen drempelwaarde waaronder geen effecten optreden**. De reden hiervan is dat tot op het laagst onderzochte fijn stof niveau gezondheidseffecten zijn gevonden. Enkele recente studies laten effecten op **sterfte** zien bij concentraties lager dan 10 µg/m³ PM2,5 fijnstof (Crouse et al. 2015; Crouse et al. 2012; Pinault et al. 2016; WHO 2013a).
  De WHO adviseerde in 2005 te streven naar een waarde van 20 µg/m³PM10 fijnstof en 10 µg/m³ PM2,5 (WHO 2005), **waarbij de advieswaarde voor PM2,5 leidend is**. "
- De gemeente gaat hier volledig aan voorbij en beoordeelt alleen de PM10 WHO waarde, waarvan gedurende enkele dagen per jaar de gezondheidsnorm wordt overschreden alleen al a.g.v. de kassen: "*De grenswaarde voor de daggemiddeldeconcentratie (50 µg/m³) wordt maximaal 6,1 dagen overschreden.*" Is hierbij de (nieuwe) uitstoot van de biomassa energiecentrale meegenomen? Zo niet, wat is de conclusie dan?
- Gezondheidseffecten van alsmaar toenemende fijn stof concentraties kunnen niet onbeoordeeld blijven. De gemeente moet naar onze mening ook naar het gehalte PM2,5 kijken en toetsen of ze haar bewoners voldoende bescherming biedt.
- Voor NO2 geldt volgens het RIVM het volgende https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-medische-milieukunde-luchtkwaliteit-en-gezondheid/gezondheidseffecten-luchtverontreiniging/luchtkwaliteit-stikstofdioxide : "De gezondheidskundige advieswaarde van de WHO voor NO_2 (WHO 2004) is even hoog als de wettelijke norm (40 µg/m³). De WHO benadrukt dat deze grenswaarde oorspronkelijk is opgesteld om te beschermen tegen effecten van NO_2 zelf. Voor NO_2 als indicator voor stoffen die vrijkomen bij verbrandingsprocessen (en dus ook het verkeer), zou een lagere grenswaarde moeten worden vastgesteld (WHO 2013b). **Op basis hiervan worden de gezondheidskundige advieswaarden van de WHO voor NO_2 (en fijn stof) momenteel herzien en zullen naar verwachting rond 2020 aangepast worden".** De nieuwe norm zou moeten worden getoetst omdat het een toekomstige activiteit betreft. Heeft de gemeente geverifieerd of deze nieuwe norm al bekend is gemaakt?
- Omdat het ontwerp bestemmingsplan ook kassen van 10 m hoogte kan toestaan (zie hieronder- regels) is het met deze berekeningen onduidelijk wat de gevolgen zijn als de uitstoot op 10 m geschiedt. De huidige berekeningen gaan uit van een hoogte van slechts 7 m en voor Effecten op Natuur van 8 m emissie-uitstoothoogte. Waarom is er verschil in uitgangspunten m.b.t. emissie uitstoothoogte en wat als de kas 10 m hoog wordt omdat dat wellicht mag?

> f. bouwhoogte van:
> 1. kassen maximaal 10 m;
> 2. gebouwen, niet zijnde kassen, en facilitaire gebouwen maximaal 12 m;
>
> Uit: Bestemmingsplan - regels

Conclusie: Bij de luchtkwaliteit is in dit ontwerpplan selectief gekeken naar normen die voorhanden zijn en niet naar meer-zeggende, nieuwste inzichten of aanstaande normen/grenswaarden (WHO, verwacht 2020). Er kan worden aangenomen dat in de toekomst niet aan luchtkwaliteitseisen zal worden voldaan en dat omwonenden daardoor niet voldoende worden beschermd. Uitgangspunten qua uitstoothoogtes van verbrandingsresten zijn niet hetzelfde in het ontwerpplan en matchen niet met mogelijke toegestane kashoogte (max 10 m). Er zijn voldoende redenen voor zorgen over de verslechterende luchtkwaliteit, er komt alleen maar meer fijnstof en NOx bij in de woonomgeving. Een volledige m.e.r. is daarom nodig.

9. Natuur

*Mogelijke stikstofrelevante activiteiten zijn: een gasgestookte middelgrote stookinstallatie voor verwarming van de kassen, verkeersbewegingen van en naar de inrichting, laden/lossen van vrachtwagens en gebruik van mobiele werktuigen op het buitenterrein. Tijdens de tijdelijke bouw- en aanlegwerkzaamheden kunnen mobiele werktuigen ingezet worden en is sprake van bouwverkeer. Het is **mogelijk** dat bij de toekomstige concretisering van het bouwplan gekozen wordt voor **duurzame(re)** alternatieven ten aanzien van stikstof, met name gasloze verwarming van de kassen.*

- Dit kan niet worden gegarandeerd. Kan ook het omgekeerde zijn. Gasloos betekent op Bergerden een extra biomassa stook die niet minder NO2 en fijnstof genereert, sterker nog die centrale stoot minstens zoveel NO2 en/of fijnstof uit. Biomassa draagt niet bij aan de klimaatdoelstelling omdat het verbranden ervan geen vermindering of zelfs een verhoging van de CO2-uitstoot betekent ten opzichte van het verbranden van gas en de luchtkwaliteit lijdt onder de uitstoot van (ultra)fijnstof en stikstof (zie bijvoorbeeld de biomassacentrale situatie in Zaanstad 2020 - voorbeeld in kranten/media).
- Gronings gas komt niet ter beschikking. De kwaliteit van geïmporteerd gas is anders dan wat uit Groningen werd betrokken. De berekeningen dienden dan ook met een lagere kwaliteit gas rekening te houden en dat is niet gebeurd. Daarom zijn de berekeningen niet representatief en kunnen de conclusies geen standhouden.
- Het kan dus worden verwacht dat de gasloze verwarming niet leidt tot een verbeterde situatie m.b.t. stikstof en fijnstof. De berekeningen zijn daarom niet gepast voor een toekomstige situatie. Gasverbranding is gemodelleerd met oude parameters, niet representatief voor de toekomstige situatie voor zowel luchtkwaliteit als natuur beoordeling. Een passende en representatieve berekening wordt gevraagd.

In de Bijlage bij de toelichting staat: *"Het planvoornemen **veroorzaakt in zowel de realisatiefase als de gebruiksfase stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura2000 gebieden waar de kritische depositiewaarde reeds overschreden wordt**. Maar het planvoornemen zal gepaard gaan met de beëindiging van de melkrundveehouderij en zal per saldo niet leiden tot een toename in stikstofdepositie op Natura2000 gebieden.*

- Hier wordt nadere uitleg of verduidelijking gevraagd: zolang de veehouderij er is, vallen er geen NH3 rechten vrij en kan geen kas worden gerealiseerd. Alléén bij beëindiging /inkrimping veehouderij zou volgens dit plan via saldering stikstof compensatie mogelijk zijn, eerder niet, maar is dat wel een correcte aanname van de gemeente (mag je zo salderen, de stikstof rechten zijn toch van de veehouder en niet van de aardbeienteler die al eigenaar is van de noordelijke planpercelen?). Hoe zit dit? Kunnen die rechten worden overgedragen / overgekocht? Zo ja, door wie?
- Nu is er met de tunnelteelt geen enkele extra depositie en is de milieuwinst veel groter.

- Zijn depositie berekeningen voor Natura 2000 gebieden op 10 m emissie-uitstoothoogte uitgevoerd (= maximale aan te vragen kashoogte dus emissiehoogte stookcentrale zal hoger liggen! Zie ook onder 8.)?

Beschermde soorten

- Naast Steenuil en Kerkuil is ook de Ransuil meerdere malen waargenomen (en op foto in 2020 vastgelegd) en staat ook genoemd als relevante soort in het bestaande bestemmingsplan van 2016. Het nadere onderzoek zou ook de ransuil moeten betreffen indien deze een andere foerageer- en broedwijze heeft dan de genoemde soorten.
- Bij het aanleggen van de tunnelteelt is de beschikbare oppervlakte als leefgebied al behoorlijk ingeperkt, een verder afname is niet gewenst.
- Eveneens komt de ijsvogel voor in de A-watergang aan de Bergerdensestraat, zelf waargenomen in 2020 (tussen huisnummer 3a en 28). Aandacht voor de ijsvogel wordt niet genoemd, maar deze soort is wel beschermd en vraagt dus specifieke aandacht.

Conclusie: De voor dit plan uitgevoerde berekeningen en fauna onderzoek is onvolledig en op onjuiste gronden gebaseerd (gas als energiebron en mogelijke emissiehoogten). Hierdoor kan geen juiste conclusie worden getrokken betreffende effecten op de natuur. Een uitgebreide m.e.r. is nodig.

10.Verkeer

*Er is sprake van een goede verkeersafwikkeling en een **goede verkeersveiligheid**. Het aspect verkeer leidt niet tot een belemmering van het planvoornemen.*

- De Bergerdensestraat is nu niet geschikt voor intensiever vrachtverkeer. Er kunnen geen twee vrachtauto's elkaar passeren zonder in de berm te belanden. Aanpassingen zullen het karakter van de straat negatief beïnvloeden. Met de tunnelteelt is dat geen probleem.
- In het geheel is er geen rekening gehouden met verkeersveiligheid in dit voornemen. Niet wordt duidelijk gemaakt hoe de aanwezige en goed gebruikte fietsroutes worden beschouwd qua veiligheid en of hoe de Bergerdensestraat in toenemende mate (nieuwe wijken Huissen Zand) wordt gebruikt als (recreatieve) paardrij-, fiets- en wandelroute naar bijvoorbeeld Park Lingezegen en/of de Rijkerswoerdse plassen.
- Ook wordt door kinderen die wonen aan de Bergerdesestraat of Hedera deze straat gebruikt om naar Huissen zelf of de scholen te komen (o.a. Sterrenbos - 't Zand). Hoe worden die beoordeeld?
- Daarnaast wordt enkel opgemerkt dat de Nijmeegse Vierdaagse over de Bergerdensestraat gaat (50 km route) mede vanwege het karakter.
- In dit plan wordt uitgegaan van afwikkeling van op het zuidelijke deel ontwikkelde kas via de Bergerdensestraat, Rosa en Azalealaan. Dit zou voor ons geen extra verkeer voor ons huis langs betekenen, aangezien verkeer van/naar de Clivia via de Hedera en Azalealaan zou gaan. Mocht hier verandering in komen, dan willen wij dat vrachtverkeerhinder voor ons nader wordt onderzocht. Extra trillingen en geluid beperken ons woongenot en zou de waarde van ons huis kunnen aantasten.
- De Bergerdensestraat toont een overgangsbeeld van stad naar landschap en wordt gekenmerkt door weidsheid, groen en oude bomen. Er staat ook een monumentale boerderij aan en er is minstens één winkel voor lokale (fruit) produkten. De plannen veranderen de (landschappelijke) beeldbepalendheid van de Bergerdensestraat.

Conclusie: Verkeersveiligheidsoverwegingen zijn niet aanwezig. Impact op verkeer lijkt niet in overeenstemming met het bestemmingsplan uit 2016. De conclusie over verkeer is niet juist.

Samenvattend:

- Meer maatwerk is nodig, want de betreffende percelen worden omgeven door burgerwoningen, anders dan andere locaties op Bergerden
- Aannames m.b.t. de uitstoot van stikstof en fijnstof zijn niet geldig. De kassen van Bergerden moeten van het gas af (nationaal beleid) en daarvoor is o.a. een biomassa energie centrale gebouwd, die daarin moet voorzien. Berekeningen dienen te worden gedaan met de uitstoot van dit soort centrales of andere kwaliteit van gas, aangezien het toekomstige activiteiten betreft. Ook lijkt geen rekening gehouden te zijn met cumulatie van extra uitstoot van deze centrales.
- Aannames dat er geen nadelige gezondheidseffecten zullen zijn, kunnen niet worden getrokken op bestaande concentratie berekeningen en de gerefereerde WHO-normen, die elk moment zullen zijn aangepast naar strengere normering.
- Berekeningen zijn niet consistent uitgevoerd, uitstoothoogtes zijn verschillend en als er uitstoot op 10 m hoogte mag plaatsvinden (vanwege maximale kashoogte), wat betekent dat dan voor de lokale luchtkwaliteit en voor de Natura 2000 gebieden?
- Geluid van aan te leggen tuinbouw of stookinstallaties is niet ingeschat voor overlast op omwonenden. Woonbestemmingsafstand geldt, niet afstand tot het bouwvlak.
- Onderzoek naar beschermde soorten moet worden uitgebreid (ijsvogel &ransuil). Uitkomsten moeten eerst worden afgewacht.
- Verkeersveiligheid Bergerdensestraat is niet overwogen, dus is de conclusie hierover niet terecht.
- Wonen aan de Bergerdensestraat en de Hoge Woerd is wel landelijk en rustig.
- Gezondheidseffecten voor omwonenden a.g.v. gewasbescherming of kasontsmetting zijn niet in beeld gebracht en vereist locatie-specifieke onderzoeken, alvorens kan worden geconcludeerd dat er geen effecten zullen zijn. Niet achteraf.
- Vanwege afwezigheid van assimilatieverlichting nu, is 98% reductie niet genoeg om overlast te voorkomen. Met 2% van de verlichting in de kas ervaart de omgeving een zee van licht.

Kortom, dit ontwerpplan is op verkeerde uitganspunten gestoeld en moet worden herzien, evenals het voorgenomen besluit tot vormvrije m.e.r. Wij verwachten dat de gemeente ook aandacht geeft aan de belangen van de omwonenden, die veel verder gaan dan de (korte termijn) belangen van de melkveehouder. Er is geen enkele reële reden en urgentie om de fasering los te laten en het bestemmingsplan te veranderen.

Graag verzoek ik u onze zienswijze in behandeling te nemen.

Met vriendelijke groeten,

Namens [redacted],

[redacted]

INGEKOMEN 2 0 APR. 2021

Gemeenteraad van Lingewaard
Postbus 15
6680 AA Bemmel



Noot

In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (adresgegevens)
Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (telefoonnummer)

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (handschrift)